

Sport a umění? Kdysi to bývali přátelé. Výstava Kdo je vítězem? v Domě umění staré přátelství obnovuje

Ostravan.cz, 20.6.2018

Součástí Kontinentálního poháru, který se v září odehraje na vítkovickém stadionu, se už nyní stala sportovní výstava v Domě umění v Ostravě. Zatímco během poháru si změří síly atletické špičky jednotlivých zemských světadílů, doplňující umělecká expozice je téměř výhradně česká, přesto klade zajímavé globální otázky o vztahu umění a sportu. Na tiskovou konferenci i na vernisáž dokonce dorazila i trojskokanka Šárka Kašpárková, olympijská medailistka z americké Atlanty v roce 1996.

Olympionička Šárka Kašpárková a zástupkyně IAAF Kontinentálního poháru Šárka Mokrá na výstavě.

Foto: Aleš Honus

Pořadatelé mítinku s názvem Kdo je vítězem? zdůrazňují, že na stadion Domu umění v Ostravě vběhla „elita soudobého českého umění“. Hlavní trenérka čili kurátora Yvona Ferencová si do týmu vybrala šestadvacet šampionů. Kdo tenhle turnaj vyhraje, se ale nesmíme nedozvědět. Škoda, protože vítkovický Kontinentální pohár přemožitele protivníků oznámí se vši sportovní parádou.

Sport má rád sázky, tak co v Domě umění vsadit třeba na Tomáše Vaňka, současného rektora pražské AVU? Proč se totiž zrovna na téhle výstavě obávat stupňů vítězů? Vaněk v hlavním sále galerie představuje svůj typický „particip“, jaké byly k vidění či spíše ke slyšení na jeho nedávné „dočasné stálé“ expozici v Trojhalí ostravské Karoliny. Po nasazení sluchátek uslyší návštěvník Domu umění něco, co kvůli momentu překvapení nyní nelze představit, ale byli jsme u toho, jak byla z Vaňkova díla nadšena někdejší olympionička Šárka Kašpárková.

Dříve si sport s uměním rozuměl lépe, než je tomu dnes. To sice padáme až do starověkých dějin, vzpomenout ale můžeme i na odkaz milovníka umění a zakladatele Sokola Miroslava Tyrše či na obnovitele novodobých olympijských her. Dnes se to možná zdá neuvěřitelné, ale až do roku 1948 na olympiádách opravdu soutěžili i hudební skladatelé či sochaři.

Namísto počítání sekund či branek prostě olympijské poroty musely také dokázat, proč ten či onen umělec stvořil dílo světových rozměrů. Na kontroverzní berlínské olympiádě v roce 1936 dokonce uspěl i slavný český skladatel Jaroslav Křička, jenž získal bronz v hudebním klání za skladbu Horácká suita. Češi poprvé zabodovali na olympiádě v roce 1932 v kalifornském Los Angeles, kde skladatel Josef Suk získal stříbro za pochod V nový život. Ze

stejně olympiády odešel s bronzem i brněnský umělec Jakub Obrovský, jenž byl ve výtvarné soutěži oceněn za sochu Odyssea.

Fáze pohybu průkopníků kinematografie.

V jednadvacátém století je všechno jinak. O klání umělců na velké sportovní akci nikdo nestojí a hudebníci tam mají spíše roli bavičů, kteří „vylepšují“ náladu šampionů. Velkolepá výstava například v útrobách fotbalového stadionu je bláznivým snem, ředitel ostravského Domu umění Jiří Jůza nicméně nyní dokazuje, že pokora je víc než přehlížení. A nabídl pořadatelům Kontinentálního turnaje výstavu, která je zasvěcena sportu. Snad se tedy dočkáme i zpětné reakce, že třeba vítkovická Zlatá tretra začne performancí Jiřího Kovandy, Jiřího Surůvky či hromadným projektem studentů Fakulty umění Ostravské univerzity. Byl by to minimálně návrat k dávné vzájemné úctě svalů a ducha...

A co samotná výstava v Domě umění? Aby ji ocenil sportovec, potřebuje k ruce (a hlavně k uchu) už od vchodu do galerie kurátora či poučeného průvodce. Takového dostala i Šárka Kašpárková, aby posléze na tiskové konferenci nadšeně vyprávěla, jak jí expozice otevřela oči. Bez patřičného výkladu ale současné sportovní kolbiště v Domě umění může mnohého sportmana spíš odradit.

Obraz Jana Šerýcha.

Kurátorka Yvona Ferencová šla po symbolech, sportovní výkon porovnává třeba s reálným časem, což je nejpatrnější na akrylových plátnech Jana Šerýcha. Zdánlivě jde o pouhý záznam z digitálního budíku, ale do nadživotní velikosti namalovaná čísla vyvolávají i zvláštní strach. Tak mohutná numera na displeji budíku už přece nelze jen tak vypnout nebo zaklapnout. Tohle je čas, který je zároveň i něčím jako „výsledkem“ našich životů. „Leitmotivem výstavy je téma trasy, časově vymezené sekvence, cesty životem, stopy ohraničené body A (začátku) a B (konce?),“ míní kurátorka.

Profesionál ze sportovního kolbiště asi ocení zejména sportovní obrazy nahých běžců Jiřího Načeradského, které kurátorka v rámci tématu „propletla“ i s dílem průkopníka kinematografie Eadwearda Muybridgeho, který zkoumal fáze pohybu právě u sportů v rouše Adamově.

Tepláky Alice Nikitinové.

U některých děl se sice mohou fanoušci atletiky zarazit, u dalších se ale určitě zasmějí, třeba u tepláků Alice Nikitinové, která studovala AVU u mistra české groteskní malby Jiřího Sopka. Jisté je, že alespoň část děl určitě zaujme i případné návštěvníky, kteří do Domu umění v příštích měsících přijdou ve fotbalových dresech či v teplákových soupravách. Výstava zkrátka obnovuje dávné přátelství sportu a výtvarného umění.

*

Kdo je vítězem? Dům umění v Ostravě. Výstava je k vidění od 20. června do 9. září 2018. Mimo jiné vystavují Silvina Arismendi, Vasil Artamonov, Pavel Baňka, Tomáš Císařovský, Patricie Fexová, Mira Gáberová, David Hanvald, Tomáš Hlavina, Ondřej Kopal, Igor Korpaczewski, Jiří Kovanda, Ján Mančuška, František Matoušek, Jiří Načeradský, Alice Nikitinová, Petr Písařík, Pavla Sceranková, Martin Sedlák, Jiří Skála, Matěj Skalický, Matěj Smentana, Adéla Svobodová, Robert Šalanda, Jan Šerých, Jan Turner, Tomáš Vaněk.

Zdroj:

<http://www.ostravan.cz/49058/sport-a-umeni-kdysi-to-byvali-pratele-vystava-kdo-je-vitezem-v--dome-umeni-stare-pratelstvi-obnovuje/>